

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

філологічний

(назва інституту/факультету)

Кафедра

журналістики

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Медіакритика

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

обов'язкова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма **«Журналістика та кросмедійність»**

(назва програми)

Спеціальність **061 Журналістика**

(вказати: код, назва)

Галузь знань **06 Журналістика**

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

філологічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання **українська**

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: **к.н.с.к., доц. Шутяк Л.М.**

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача <https://www.journalistic.space/liliia-shutiak/>

Контактний тел. **(0372) 58-47-02**

E-mail: l.shutiak@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle -

Консультації

Очні консультації: щотижневі

Онлайн-консультації: google.meet

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Курс „Медіакритика” має на меті ознайомити студентів із розвитком медіакритики як новим видом журналістської діяльності за кордоном та в Україні, узагальнити і систематизувати раніше набуті знання із правових основ журналістики, професійної майстерності, журналістської етики, практично застосовувати їх у щоденній діяльності. Також курс спрямований на вивчення і засвоєння на конкретних прикладах норм, які регламентують якісну діяльність засобів масової інформації.

2. Мета навчальної дисципліни:

З’ясувати роль медіакритики у інформаційному просторі України та стан сучасних медій; розкрити основні положення міжнародних стандартів якісних ЗМІ, а також сформувати журналіста-професіонала, який здатен критично осмислювати отриману інформацію.

3. Пререквізити. Вказуються дисципліни чи сертифіковані курси, які здобувач вищої освіти має вивчити до початку або разом із цією дисципліною, що підвищує ефективність засвоєння курсу.

Медіаетика

Медіаправо

4. Результати навчання

знати:

- основні терміни і поняття, якими користуються у медіакритиці;
- випадки порушення морально-етичних норм у діяльності ЗМІ;
- історію зародження та розвитку медіакритики як особливої сфери журналістики в Україні і за кордоном;
- різні форми та жанри творів медійної критики;
- функції медіакритики, їх співвідношення з базовими функціями журналістики;
- спеціалізовані видання, сайти, сторінки в інтернеті.

вміти:

- здійснювати моніторинг засобів масової комунікації;
- оцінювати й аналізувати журналістські матеріали й інші матеріали медійного змісту;
- володіти навичками медіакритичного аналізу й вміти писати різні за жанрами медіакритичні матеріали;
- правильно застосовувати міжнародні стандарти при оцінюванні діяльності вітчизняних ЗМІ;
- аналізувати друковані видання на предмет правильності застосування в них етичних норм української журналістики;
- вільно орієнтуватися в тенденціях інформаційного ринку в контексті утвердження демократичних інститутів влади та суспільства.

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ФК4. Здатність використовувати вітчизняний і світовий досвід у галузі соціальних комунікацій.

ФК10. Здатність використовувати професійні знання й практичні навички з журналістики, масової комунікації та інформації, комунікаційних технологій для дослідження комунікаційних явищ і процесів.

ПРН7. Практикувати соціально відповідальну поведінку в професійній сфері, ефективно працювати в команді, діяти на основі етичних засад професійної діяльності.

ПРН11. Орієнтуватися у масово-інформаційних та комунікативних процесах.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	IV	VIII	4	120	22	44			50	4	іспит
Заочна	IV	VIII	4	120	6	12			98	4	іспит

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Предмет, основні характеристики, функції і жанри медіакритики												
Тема 1. Медіакритика як галузь журналістської діяльності. Історія поняття.	10	1	2			5	10		1			8
Тема 2. Функції медіакритики (інформаційно-комунікативна, пізнавальна, регулятивна, корекційна, просвітницька)	10	2	3			5	10		1			8
Тема 3. Жанрові форми української медіакритики (інформаційні, аналітичні, художня публіцистика в медіакритиці)	10	2	4		2	5	10	1	1			8
Тема 4. Соціальна роль медіакритики	10	2	3			5	10	1	1			8
Тема 5. Медіакритика: академічна, професійна та масова.	10	2	5			4	10		1		1	8
Тема 6. Розвиток	10	1	3			1	10	1	1		1	9

медіакритики у світовому та українському інформаційному просторі.												
Разом за змістовим модулем 1	60	10	20		2	25	60	3	6		2	49
Змістовий модуль 2. Медіакритика та її проблематика												
Тема 7. Медіакритика й аудиторія ЗМІ. Якісна і масова преса.	10	2	4			5	10		1		1	7
Тема 8. Розважальна функція сучасних ЗМІ. Феномен «жовтої» преси.	10	2	4			5	10		1			7
Тема 9. Проблеми медіаекології.	10	2	2			5	10		1		1	7
Тема 10. Пріоритет медіанасильства в сучасних ЗМІ. Концепція соціально відповідальної преси.	5	2	4			5	10	1	1			7
Тема 11. Проблема замовної журналістики. Історія поняття «джинса». Її ознаки, види і наслідки.	5	2	2		2	3	10	1	1			7
Тема 12. Проблеми становлення і розвитку регіональної медіакритики. Аналіз зразків регіональних медіакритичних досліджень.	10	1	4			2	10		1			7
Тема 13. Роль медіакритики в корекції соціально-шкідливих стереотипів	10	1	4			1	10	1				7

(етичних, расових, гендерних тощо).												
Разом за змістовим модулем 2	60	12	24		2	25	60	3	6		2	49
Усього годин	120	22	44		4	50	120	6	12		4	98

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми
1.	Підібрати приклади застосування різних жанрів медіакритики у ЗМІ.
2.	Проаналізувати 5 прикладів соціально-шкідливих стереотипів (етичних, расових, релігійних, гендерних).
3.	Проблематика медіакритичних матеріалів у різних типах ЗМІ (пресі, радіо, ТБ, інтернеті).
4.	Сформулювати професійні вимоги до журналіста-критика ЗМІ.
5.	Здійснити моніторинг і написати огляд статей одного зі ЗМІ з точки зору відстоювання якісної журналістики.

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю, методи навчання

МН1 – словесні методи (лекція, співбесіда, консультація, дискусія тощо).

МН2 – практичні заняття.

МН3 – робота з матеріалами медіа.

МН6 – наочні методи (презентації, ілюстрації, відеоматеріали тощо).

МН9 – самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни.

Методи оцінювання

МО2 – тести, опитування, контрольні, самостійні роботи за індивідуальними завданнями.

МО4 – звіти, реферати, статті.

МО6 – презентації результатів виконання завдань.

МО8 – іспит.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)												Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6			T	T	T	T	T	T

								7	8	9	10	11	12	13		
5	5	5	5	5	5			4	5	4	4	4	5	4	40	100

5. Рекомендована література – основна

1. Вілберт К. Трамп і епоха постправди / К. Вілберт . – К. : Terra Incognita, 2019. – 136 с.
2. Габор Н. Медіакритика та інтернет-журналістика. Мультимедійна журналістика-молоді України. Сімферополь. ДІАЙП. 2010 С.30-35.
3. Габор Н. Дещо про п'яту владу [Електронний ресурс] /Н. Габор// Медіакритика. – 2010. – Режим доступу : <http://www.mediakrytyka.info/onlayn-zhurnalistyka/descho-pro-pyatu-vladu.html>
4. Габор Н. Реальні та телесконструйовані проблеми повсякденності / Н.Габор// Діалог: Медіа-студії: збірник наукових праць / ред. кол.: відп. ред. Александров О.В. [та ін.]. – Одеса : Астропринт, 2012. – Вип. 11. – С. 180-188.
5. Голоднікова Ю. Медіавласникам не потрібна медіакритика / Юлія Голоднікова // Медіасапієнс, 2012. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://osvita.mediasapiens.ua/material/11708>
6. Голоднікова Ю. Парадокси української медіакритики / Юлія Голоднікова // Медіакритика, 2009. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.mediakrytyka.info/drukovani/paradoksy-ukrayinskoyi-mediakrytyky.html>
7. Довженко О. Дискурс української медіакритики: від маргіналії до чинника саморегуляції / Отар Довженко // Медіакритика, 2011. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.mediakrytyka.info/ohlyadyanalitika/dyskurs-ukrayinskoyi-mediakrytyky-vid-marhinaliy-do-chynnykasamorehulyatsiyi.html>
8. Довженко О. Медіакритика в Україні: недоросла й недооцінена/О. Довженко// Медіакритика.– 2010. – №18. С. 8-16.
9. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості : підручник. – 2-ге вид., перероб. і допов. / В. Й. Здоровега . – Л. : ПАІС, 2004. – 268 с.
10. Лигачева Н. Некоторые вопросы «джинсоведения». URL: <http://telekritika.ua/media-continent/authorcolumn/nl/2008-03-26/37372>
11. Паславський І. Надзвичайні ситуації: симбіоз фактів, версій і чуток у медійному просторі [Електронний ресурс] /І. Паславський// Медіакритика. – 2010. – Режим доступу : <http://www.mediakrytyka.info/ohlyady-analitika/nadzvychnyi-sytuatsiyi-symbioz-faktiv-versiy-i-chutok-u-mediynomu-prostori.html>
12. Потятиник Б. В. Патогенний текст у масовій комунікації: ідентифікація, типологія, нейтралізація : автореф. дис. ... докт. філол. наук / Б. Потятиник. - Київ. ун-т імені Тараса Шевченка. — К , 1996. — 31 с.;
13. Потятиник Б. Немає іншого виходу, крім медіаосвіти [Електронний ресурс] /Б. Потятиник// Медіакритика. – 2010. – Режим доступу : <http://www.mediakrytyka.info/ohlyady-analitika/borys-potyatynik-nemaye-inshohovykhodu-krim-mediaosvity.html>
14. Потятиник Б. Медіа : ключі до розуміння : монограф. / Борис Потятиник. – Львів : ПАІС, 2004. – 298 с. – (Серія: Медіакритика).
15. Савостейко Ю. Особливості насильства в соціальних мережах [Електронний ресурс] / Ю. Савостейко // Медіакритика. – 2010. – Режим доступу : <http://www.mediakrytyka.info/za-scho-krytykuyut-media/studentske-doslidzhennya.html>
16. Potyatynik Borys. Quality Media and the Internet // Europäische Transformationen von Öffentlichkeit und Privatsphäre in Ukrainisch-Deutscher Perspektive. Internationale Tagung an der Westfälischen Wilhelms-Universität Münster, 26-29, Jan. 2010. – P. 31.
17. Yasmine Tarek Dabbous. Blessed To Be The Critics Of Newspapers. Journalistic Criticism Of Journalism 1865-1930 by B.A. – Lebanese American University, 1999.

6. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Медіакритика: <https://www.mediakrytyka.info>
2. «Детектор медіа»: <https://ms.detector.media>
3. Онлайн-видання про медіа: <https://medialab.online>
4. Джерела інформації, медіаграмотність і російська пропаганда: результати всеукраїнського опитування громадської думки. URL: <https://detector.media/infospace/article/164308/2019-03-21-dzherelainformatsii-mediagramotnist-i-rosiiska-propagandarezultati-vseukrainskogo-opituvannya-gromadskoidumki/>